

సామాజిక, ప్రజాస్వామ్య హక్కుల కార్యకర్త, మానవాతావాది ఫాదర్ స్టాన్ స్వామికి జోహార్లు

తమిళనాడు రాష్ట్రం తిరుచురాపల్లిలో పుట్టి పెరిగిన స్టాన్ స్వామిని న్యాయస్థానం విధించిన కస్టడీలో చంపివేశారు. గత అక్టోబరులో తనకెలాంటి సంబంధం లేని భీమా కొరెగావ్ కుట్రకేసులో ఇరికించి మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం తలోజా జైలులో విచారణ ఖైదీగా ఉంచింది. బెయిలు కోసం చేసిన అనేక ప్రయత్నాలు ఫలించిన రోజునే-జూలై 3, 2020న-ఫాదర్ స్టాన్ మరణించాడు.

84 సంవత్సరాల వయస్సుగల ఫాదర్ స్టాన్ 10 నెలల పాటు జైలులో అనేక జబ్బులతో బాధపడ్డారు. జైలు జీవితం ఆయన ఆరోగ్యాన్ని మరింత క్షీణపరచింది. పార్కిన్సన్ వ్యాధితో వణుకుతున్న చేతులతో, గ్లూతో నీళ్లు తాగడం కష్టమని, సిప్పీ (Sippy) వాడడానికి అడిగినా యివ్వలేదు. జైలులో తన ఆరోగ్యానికి తగినట్లు ఆహారం లభించలేదు. వైద్యం లభించలేదు. నాకు బెయిలివ్వండి రాంచీలో నా శ్రేయోభిలాషుల ద్వారా వైద్యం చేయించుకొంటానన్నాడు. ఆ అవకాశం ఇవ్వకపోతే ఇక్కడే జైలులో నా జీవితం ముగుస్తుందన్నాడు. జాతీయ నిఘా విభాగం (ఎన్ఐఏ) వారు అదే పనిగా బెయిలు యివ్వ నిరాకరించారు. చివరకు మరోసారి బెయిలు విచారణ రోజు జూలై 3వ తేదీన ఆయన జైలులోనే మరణించాడు.

ప్రజల కోసం ముఖ్యంగా, ఆదివాసీల కోసమే అతని జీవితం

తమిళనాడు రాష్ట్రం తిరుచురాపల్లి పట్టణం నుంచి వచ్చి, జార్ఖండ్ రాష్ట్ర రాజధాని రాంచీలో తన కార్యకలాపాల కేంద్ర స్థానాన్ని ఏర్పర్చు కొన్నాడు. సహజంగా మానవతావాది. మార్క్సిజంలోని అత్యున్నత మానవతాదృక్పథం ఆయన్ని ఆకర్షించింది. లాటిన్ అమెరికా క్రైస్తవులకు చెందిన విముక్తితత్వం ద్వారా, మార్క్సిజం పట్ల ఆకర్షితుడయ్యాడు. బగైచా అనే ఎన్.జి.ఓ సంస్థతో కలసి పని చేశాడు. పి.యు.సి.ఎల్ జార్ఖండ్ రాష్ట్ర కమిటీలో నిబద్ధుడైన పి.యు.సి.ఎల్ సభ్యుడు. 'విస్తాపనా విరోధి నవనిర్మాణ మోర్చా మరియు విస్తాపనావిరోధి జనవికాస్ ఆందోళన' ఈ రెండు సంస్థలలోను చురుకుగా పాల్గొనేవాడు.

ఈ ఆందోళనలు జరుగుతున్నప్పుడే కార్పొరేట్ల కోసం, ఎంఎన్ఎస్ఐల కోసం జార్ఖండ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ల్యాండ్ బ్యాంకు లేర్పాటు చేసింది. ఎన్డిఏ, యుపిఏ ప్రభుత్వాల కాలంలో కార్పొరేట్లతో ఎంఎన్ఎస్ఐలలో వందకుపైగా (ఎంఓయూ) ఒప్పందాలను చేసుకొంది. గ్రామ సభ తీర్మానం లేకుండానే గిరిజనేతర ఎన్డిఏ ముఖ్యమంత్రి ల్యాండ్ బ్యాంక్ కు 21 లక్షల ఎకరాలు సేకరించాడు. భూసేకరణతో ప్రజా ఆందోళన రాకుండా చేయడానికి ఈ ముఖ్యమంత్రి రఘుబీర్ దాస్ ప్రభుత్వం పన్నిన పన్నాగమే ఇది. కానీ ఈ చర్య పీసా (P

ESA) నిబంధనల ఉల్లంఘన కిందకి వస్తుంది. 'విస్తాపన విరుద్ధ కమిటీ' సహాయంతో ఈ ఉల్లంఘనల వాస్తవాలు-గణాంకాల ఆధారంగా ఆందోళన సాగించాడు. ఈ కార్యక్రమాలను ప్రభుత్వం తీవ్రంగా తీసుకొంది.

ప్రజల తరపున, ప్రజావ్యతిరేక ప్రభుత్వ విధానాలను వ్యతిరేకించడమే ఫాదర్ స్టాన్ చేసిన నేరం. నేషనల్ ఇంటిలిజెన్స్ ఏజెన్సీ, ఏమీ అడగకుండానే, ఇంటర్గాట్ చేయకుండానే అండర్ ట్రయిలర్ గా ఉంచారు. కేంద్ర హోంమంత్రిత్వశాఖ దృష్టిలో ఇది తీవ్రమైన చాలా అరెస్ట్ విషయంగా వుండి బెయిల్ గూడ ఇవ్వలేదు. జార్జండ్ లో భూసేకరణకు, పోటాకి, టాడాకి, ఊపాకి వ్యతిరేకంగా జరిగిన అన్ని ప్రజాందోళనలలో తీవ్రమైన బాధ, ఆందోళనతో పాల్గొనడం, అర్గనైజ్ చెయ్యడమే ఫాదర్ స్టాన్ తీవ్రమైన కుట్రకేసులో ఇరికించడానికి కారణమని అర్థమవుతుంది.

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాదుల కాలం నుంచి ఈ ఐ.పి.సి 124-ఏ ని దేశభక్తులు, శ్రామికవర్గ పక్షపాతులయిన కమ్యూనిస్టులకు వ్యతిరేకంగా ఉపయోగిస్తూ వస్తున్నారు. ఫాదర్ స్టాన్ స్వామి మరణానికి కేంద్ర హోంశాఖ, మహారాష్ట్ర, బీహార్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు బాధ్యులని అర్థమవుతూనే వుంది.

నేపథ్యంలోకి వెళితే చాలా చరిత్ర వుంది. టాడా కింద వేలాదిమంది యువకులు జైళ్లలో కుక్కబడ్డారు. 'పోటా' పీరియడ్ లో గూడా తిరిగి అలాంటి కథే మొదలైంది. 'బగైచా' సంస్థ ఈ అరెస్టుల పూర్వాపరాల పరిశీలనకు పూనుకుంది. విచారణ ఖైదీలుగా వున్న వేలాదిమంది గూర్చి ఫాదర్ స్టాన్ పర్యవేక్షణలో సర్వే చేశారు ఇద్దరు లేక ముగ్గురు తప్ప అందరూ నిరపరాధులేనని, అమాయకులేనని తేలింది. జార్జండ్ ముఖ్యమంత్రి రఘుబీర్ దాస్, అతని ఉన్నత స్థాయి ఆఫీసర్లకు ఈ అంతిమ అవగాహన (Conclusive) మింగుడు పడలేదు. పోటా ఖైదీల విడుదలకు సిద్ధం కాలేదు. ఫాదర్ స్టాన్ ఖైదీల విడుదలకు రాంచీ హైకోర్టులో ఒక పిల్ వేశాడు. ఆనాటి నుంచి స్టాన్ ప్రభుత్వం సహించలేకపోతూ వుంది.

తర్వాత ఇదే ప్రభుత్వ హయాంలో 1994లో పీసా రూల్స్ కి విరుద్ధంగా పథల్ గడీ ఏరియాలో ప్రభుత్వ చర్యలకు నిరసనగా పెద్ద ఎత్తున ఆందోళనలు సాగాయి. ఖుంటి జిల్లాలో మొదలయి వివిధ ప్రాంతాలకు వ్యాపించి విస్తృత రూపం తీసుకొని ఆదివాసీ తిరుగుబాటుగా ఈ ఆందోళనలు మారాయి.

పథల్ గడీ ఆదివాసీ సంస్కృతికి పెట్టింది పేరు-వారి సంస్కృతికి నిలయంగా వుంది. ఒక రాతి మీద గ్రామానికి సంబంధించిన వివరాలు, దాని చరిత్ర లభించిన రాతి బోర్డులు ప్రతి గ్రామంలో వుంటాయి. పీసా-1994 అధికారాలకు సంబంధించిన వివరాలు గూడ రాతి బల్లపై రాసి వుంచారు. ఆ విధంగా తమ సాంప్రదాయాలను, సంస్కృతిని కాపాడుకుంటున్న ఏరియానే పథల్ గడీ ఏరియా. పీసా రూల్స్ ప్రకారం ఆదివాసీ స్వపరిపాలన కోసం (Self Rule) పథల్ గడీ ఏరియాలో తిరుగుబాట్లు జరిగాయి.

తొమ్మిది రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఐదవ షెడ్యూల్ ని అమలు చేయలేదు. ఇదే అక్కడ స్థానిక ప్రభుత్వాధికారులతో ఘర్షణలకు కారణమయ్యింది. ముఖ్యమంత్రి రఘుబీర్ దాస్ ప్రభుత్వం తీవ్రమైన నిర్బంధ చర్యలకు పూనుకొంది. 124ఎ (ఐపిసి) సెక్షన్ కింద పోలీసు అధికారులు కేసులు పెట్టారు.

మొదట ఫాదర్ స్టాన్ స్వామితో సహా 20 మందిపై రాజద్రోహ నేరం (Sadation Charges) పెట్టారు. ఇంకా ఇంతకంటే ఎక్కువగా 14 వేలమంది ఆదివాసీలపైన ఈ సెక్షన్ కింద ఎఫ్ఐఆర్లు తయారుచేశారు. ఇది ఒక చరిత్రగా నిలిచి వుంది. ప్రభుత్వ క్రూరమైన చర్యలకు చలించిన స్టాన్ స్వామి, దీనికి వ్యతిరేకంగా కార్యక్రమాన్ని చేపట్టారు... పోటా రోజుల నుంచే, మానవహక్కుల కోసం, దుర్మార్గమైన నిర్బంధ చట్టాలకు వ్యతిరేకంగా కార్యక్రమాలు చేపట్టారు. 'హుల్ జార్జండ్ క్రాంతిదళ', 'మజ్దూర్ కిసాన్ సంఘర్ష సమితి', మరియు 'జన సురక్షా సంఘర్ష మంచ్'ల చొరవతో ఐక్యశక్తిగా 'పోటా విరోధిమంచ్'ని నిర్మించుకొన్నారు. ఫాదర్ స్టాన్ సమన్వయకర్తగాను, జార్జండ్ కో-ఆర్డినేషన్ కమిటీ కో-ఆర్డినేటర్ బి.పి. కేషర్, జార్జండ్ పి.యు.సి.ఎల్ స్టేట్ కవంటీ జనరల్ సెక్రెటరీ శశిభూషణ్ పథక్ లతో కూడిన కమిటీ ఏర్పాటుయింది.

కాశ్మీర్ లో ఉగ్రవాద నిరోధకం పేరుతో పోటా కంటే ముందే 1985లో టాడా చట్టం వుంది. కాశ్మీర్ లో ఉగ్రవాద నిరోధకం పేరుతో పెట్టిన ఈ చట్టం భారతదేశంలో అన్ని ప్రాంతాలలో అమలు జరిపారు. ప్రత్యేకంగా మైనారిటీలు, ఆదివాసీల పైననే దీనిని ప్రయోగించారు. ప్రభుత్వ ఈ చర్యలకు ప్రజల తలలో నాలుకలాగా వున్న ఫాదర్ స్టాన్ స్వామి అత్యంత తీవ్రంగా స్పందించారు; ఆందోళనలు చేపట్టారు. కేసులకు వ్యతిరేకంగా పోరాటాలు చేసి, ముద్దాయిలుగా వున్న యువకులకు అండగా నిలిచారు.

ఈ కేసులలో ఇన్వెస్టిగేషన్ ఏజెన్సీ చాలా సంవత్సరాలు ఇన్వెస్టిగేషన్ చేసి కేసులను రుజువు చేయడంలో విఫలమైంది. ప్రజాందోళనల ఫలితంగా యు.పి.ఎ ప్రభుత్వం టాడా చట్టాన్ని వెనక్కి తీసుకుంది. 2002లో టాడా స్థానంలో పోటా బిల్ ని చేసింది. 2008లో పోటాను వెనక్కి తీసుకొని ఊపా చట్టాన్ని పెట్టింది.

పోటా, ఊపా చట్టాలను అమలు జరిపి నప్పుడు యుపిఎ, ఎన్ డిఎ ప్రభుత్వాలతో ఎవరైతే వున్నారో, వారే ఇప్పుడు ఈ చట్టాల మూలంగా జరుగుతున్న నిర్బంధాలు, ఖైదీల పట్ల అమానుషంగా ప్రవర్తించడం- హ్యూమన్ రైట్స్ కార్యకర్త స్టాన్ స్వామి మరణం, వీటన్నింటిపైన జోక్యం చేసుకోవాలని రాష్ట్రపతికి లేఖలు వ్రాస్తున్నారు. ప్రతిపక్ష పార్టీలు గూడ ఊపా, సడేషన్ నేరం 124ఎ ఐ.పి.సి కింద అరెస్టుయిన వారందరినీ విడుదల చేయాలని కోరుతున్నారు.

ఫాదర్ స్టాన్ స్వామికి సంబంధించిన మెడికల్ రిపోర్టులను కోర్టు ముందుంచలేదు. దీనికి మహారాష్ట్ర కాంగ్రెస్, ఎన్.సి.పి, శివసేనలదే బాధ్యత. భీమా కోరగావ్‌లో మొత్తం 16 మందిని ఎన్.ఐ.ఎ అరెస్టు చేసింది. సాక్ష్యంగా కంప్యూటరైజ్డ్ లెటర్‌ని కోర్టుకి సవరించింది. ఆ లెటర్ కంప్యూటర్ హాకింగ్ చేసి బయట నుంచి ప్లాంట్ చేయబడిందని అమెరికా బేస్డ్ ప్రసిద్ధ సంస్థ ఒకటి వెల్లడించింది. ఆసక్తికరమైన ఈ విషయాన్ని ఆర్గ్స్‌నల్ కన్సల్టింగ్ ప్రచురించింది. హోంమంత్రిత్వ శాఖ అనుమతితో ఎన్.ఐ.ఎ చేసిన కుట్ర అని దీని అర్థం. ఆశ్చర్యకరమైన విషయమేమిటంటే నిజమైన నేరస్తులు జైలు బయటనే వున్నారు. ప్రభుత్వం ఒక ప్లాన్ ప్రకారం అర్బన్ నక్సలైట్లన్న పేరుతో మేధావులను హింసలపాలు చేసింది. మానవ హక్కుల కార్యకర్త, సామాజిక కార్యకర్త, ఆదివాసీల కోసం, దళిత ప్రజల కోసం, అంకితమైన ఫాదర్ స్టాన్ స్వామిని ఈ కేసులో కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతితోనే ఇరికించడం జరిగింది.

ఆదివాసీ ప్రజల సాంస్కృతిక విలువలు- సమానత్వం, సమిష్టితత్వం, ప్రకృతితో కలిసి జీవించేతత్వం వారి స్వతంత్ర ఆర్థిక పరిపుష్టి, స్వయంపాలనా విధానం ఫాదర్ స్టాన్ స్వామిని బాగా ప్రభావితం చేశాయి. అంతేకాదు ఆయన ఆ ప్రజల కోసం జార్ఖండ్ ప్రజలతో కలిసి పనిచేయాలనుకున్నాడు. జల్-జంగిల్, భూమి, గనులు తమవేనని పోరాడుతున్న ప్రజలందరి కోసం నిలబడ్డాడు. స్టాన్ స్వామి చేసిన త్యాగాలను మనం ఎప్పటికీ మర్చిపోలేము.